

Rezumatul tezei de abilitare

Corespunzător standardelor aplicabile, teza de abilitare cu titlul „*Substanțialitate și coerență logico-rațională în analiza critică a legislației penale române*”, elaborată de către subsemnatul – conf. univ. dr. Mihai Dunea (cadru didactic titular la Facultatea de Drept a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), în vederea obținerii abilitării (calității de conducător de doctorat, în cadrul instituției ante-menționate), a urmat traseul de conținut impus, expunând, sintetic:

- aspectele legate de activitatea științifică și profesională a autorului;
- apoi inventariind și descriind (pe scurt) principalele rezultate științifice și didactice originale obținute pe parcursul carierei (ulterior obținerii titlului științific de doctor în Drept), în activitatea de cercetare științifică (realizând, practic, o micro-radiografie a preocupărilor de cercetare și a rezultatelor obținute în acest domeniu);
- și expunând un plan al evoluției și dezvoltării preconizate a carierei profesionale în continuare (ulterior obținerii abilitării).

În cadrul acestui demers, au fost evidențiate etapele de studii absolvite (începând cu nivelul preuniversitar și finalizând cu stadiul de cercetare post-doctorală), precum și calificările obținute de către autorul tezei de abilitare și au fost apoi schițate reperele generale ale activității didactice și profesionale (urmarea cursului ierarhic firesc, pornind de la statutul de *preparator universitar*, trecând prin stadiile de *asistent universitar* și *lector universitar*, până la poziția curentă, de *conferențiar universitar*, dar și cu evidențierea domeniilor și disciplinelor predate – din spectrul științelor penale, a implicării în diverse funcții și responsabilități de cercetare și / sau administrative, inclusiv ocuparea pozițiilor de Director de Departament [IFR, apoi Drept Public] și de Prodecan la Facultatea de Drept din cadrul Univ. „Al. I. Cuza” din Iași).

În continuare, s-a relevat, într-o formă compactă, activitatea de cercetare științifică întreprinsă, exprimată într-o serie de lucrări de mai mare amploare (cursuri, monografii, fișe, lucrări cu subiecte, lucrări de popularizare a științei etc.), elaborate fie ca autor unic, fie în calitate de coautor, în colective de o mai mică sau mare anvergură, precum și într-un număr semnificativ (de ordinul zecilor) de articole, studii, opinii juridice și alte materiale științifice punctuale (elaborate, de regulă, în calitate de autor unic, existând, totuși, un număr de colaborări în coautorat). Au fost evidențiate temele de cercetare și analiză care au polarizat eforturile academice

întreprinse ulterior obținerii titlului de doctor în Drept, fiind trasate dimensiunile axei tripartite: teme predilecte de cercetare substanțiale; analiză de pe pozițiile preponderente ale interpretării logico-raționale; abordare de tip critic a subiectelor asumate spre studiu. S-au identificat, totodată, grupe / categorii principale de teme de cercetare urmărite, configurând-se, în special, câteva domenii de bază, privind: cauzele de impunitate / nepedepsire; cauzele de atenuare a răspunderii penale; cauzele de agravare a răspunderii penale; interpretarea normelor juridico-penale în lumina principiilor fundamentale și a regulilor de bază în materie; teoria generală a infracțiunii și a conținutului infracțiunii; aspecte privind fundamentarea dreptului statului de a pedepsi și caracteristici ale unor sancțiuni de drept penal (ș.a.). În același cadru s-au enunțat proiectele (inclusiv cele de cercetare) care au caracterizat până în prezent cariera autorului și s-au trecut în revistă principalele manifestări științifice academice naționale și / sau internaționale în care a fost implicat acesta, punctându-se, lapidar, unele puncte de recunoaștere științifică (separat de acelea care decurg, tacit, din ansamblul evoluției carierei ante-prezentate). Ulterior, în încheierea primei părți, s-au punctat aprecieri legate de capacitatea de a conduce echipe de cercetare / de a coordona și îndruma activitatea științifică, ca o premisă a evoluției către etapa de abilitare / coordonare de doctoranzi în elaborarea unor teze de doctorat, în cadrul Școlii doctorale a Facultății de Drept de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.

Raportat la nucleul tezei de abilitare, au fost succint expuse principalele rezultate științifice și didactice originale obținute pe parcursul carierei, până în punctul de față, sens în care a fost realizată, în primul rând, o privire panoramică asupra acestora. S-a arătat că prezenta teză de abilitare reprezintă o lucrare de sinteză, urmărind să inventarieze și să valorifice, într-o formulă unificată / integratoare și centralizatoare, evidența rezumativă a principalelor rezultate ale cercetării științifice întreprinse de autor în domeniul dreptului penal (material), pe o perioadă relativ extinsă de timp (aproximativ 14 ani din cei peste 20 de la momentul ocupării unui post didactic la catedra de drept penal), ulterior susținerii publice a tezei de doctorat (cu tema: „Cauzele speciale de nepedepsire și cauzele speciale de reducere a pedepsei”) și a obținerii titlului științific de „doctor în Drept”, în calitate de cadru didactic titular la Facultatea de Drept din cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași (România), precum și (în secundar) în calitate de (după caz) expert / formator / îndrumător / tutore / coordonator / membru etc. în diverse proiecte de cercetare, de formare profesională continuă și / sau inițială (în domeniul juridic, față de magistrați și / sau avocați) ș.a.

S-a formulat și susținut aprecierea potrivit căreia, în mod constant, activitatea de cercetare științifică proprie și demersurile publicistice au fost configurate pe o întreită axă epistemologică, implicând atributele la care se face referire în chiar titlul tezei de abilitare, anume: substanțialitatea abordării, coerența logico-rațională a analizei științifice și analiza de natură critică. S-a exemplificat, în fiecare caz în parte, cu indicarea unor lucrări elaborate de către autor, explicându-se pe scurt ideea centrală a fiecăreia dintre aceste coordonate, luate în parte. În acest sens, s-a arătat că toate preocupările de cercetare au fost valorificate prin multiple și constante demersuri de cercetare și diseminare a rezultatelor cercetării în mediul academic (și nu numai), vizând următoarele dimensiuni principale:

a) publicarea unor materiale științifice:

- ocazionate de perioada studiilor doctorale ale autorului (culminând cu publicarea tezei de doctorat: Mihai Dunea, „Cauzele speciale de nepedepsire și cauzele speciale de reducere a pedepsei”, editura Hamangiu, București, 2022, ISBN: 978-606-27-1966-1);

- cât și prin asumarea unei teme de cercetare specifice în cadrul studiilor post-doctorale (vizând „Modernizarea legislației penale și modelul normativ: între deziderat și realitate în exprimarea politicii penale de factură atenuantă și agravantă” - Contract POSDRU/159/1.5/S/141699, privind proiectul „Modernizarea legislației naționale în contextul uniformizării dreptului la nivel european și implicațiile socio-politice asupra sistemului administrativ” - Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013 - "Investește în oameni!");

- precum și prin numeroase alte publicații:

- în special articole științifice, dar și

- lucrări de o mai mare amploare: curs de drept penal general (coautorat), curs de drept execuțional penal (autor unic), participare la colectivul de redactare și elaborare a două lucrări de tipul Cod penal comentat, fișe de sistematizare a materiei de drept penal),

b) participări / intervenții / expuneri la diverse evenimente științifice desfășurate în mediul academic (conferințe, simpozioane, mese rotunde, ședințe de cerc științific, ateliere de lucru / workshop-uri etc.);

c) participarea la proiecte de pregătire profesională continuă în rândul practicienilor din domeniul juridic: INM (pt. magistrați și auditori de justiție), INPPA (pt. avocați);

d) emiterea sau contribuirea la emiterii unor opinii juridice oficiale (reflectând poziția de principiu a catedrei de drept penal a Facultății de Drept din cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) în privința unor variate probleme de drept în materie penală (și conexă).

În continuarea acestui cadru, s-au efectuat scurte observații asupra unor reguli și postulate teoretice / științifice care ar trebui să limiteze obiectiv actul legiferării, realizându-se și o compactă analiză (exemplificativă) a unor situații particulare (dar nu singulare). S-ar relevat ipoteze inacceptabile de reglementări care contrazic principii fundamentale de drept penal, precum și ipoteze de raportare terminologică eronată, de către legiuitor, la anumite instituții de drept penal și / sau procesual penal, încheindu-se cu evidențierea unor contradicții flagrante între dispoziții legale în vigoare.

Extrem de succint au fost amintite macro-reperete de principiu ale cercetărilor în materia cauzelor de nepedepsire, precum și a cauzelor de atenuare a răspunderii penale, respectiv în domeniul cauzelor de agravare a răspunderii penale (domenii în care au fost publicate consistente monografii de specialitate, dintre care una recentă – în anul 2026 – în legătură cu instituția cauzelor de nepedepsire). În încheiere, au fost punctate scurte concluzii.

Ultima parte propriu-zisă a tezei de abilitare a vizat schițarea unui plan de evoluție și dezvoltare viitoare a carierei profesionale, plecându-se de la surprinderea situației curente la momentul depunerii tezei / dosarului de abilitare și fiind apoi punctate etapele principale ale obiectivelor de dezvoltare a carierei universitare (sub întreite aspecte: științific / de cercetare, didactic și administrativ).

Finalul lucrării vizează prezentul rezumat și punctarea unei bibliografii selective.

Abstract / Summary of the Habilitation Thesis

In accordance with applicable standards, the habilitation thesis titled „Substantiality and Logico-Rational Coherence in the Critical Analysis of Romanian Criminal Legislation”—authored by the undersigned, Associate Professor Mihai Dunea, PhD. (a full-time faculty member at the Faculty of Law of „Alexandru Ioan Cuza” University of Iași) for the purpose of obtaining habilitation (qualification as a doctoral supervisor at the aforementioned institution)—has followed the required structural path, presenting a concise overview of:

- aspects related to the author’s scientific and professional activity;
- then inventorying and briefly describing the main original scientific and academic results achieved throughout one’s career (subsequent to obtaining the doctoral degree in Law) within the scope of scientific research (effectively providing a snapshot of research interests and the results obtained in this field);
- and outlining a plan for the projected evolution and development of their professional career going forward (subsequent to obtaining the habilitation).

This overview outlines the educational stages completed (from pre-university studies to post-doctoral research) and the qualifications obtained by the author of the habilitation thesis. It also sketches the general trajectory of their teaching and professional career—following the standard academic progression from junior teaching assistant (*preparator*) through assistant professor and lecturer to the current position of associate professor—while highlighting the fields and subjects taught (within the spectrum of criminal sciences) and their involvement in various research and/or administrative roles, including serving as Department Director (first for Distance Learning, then for Public Law) and Vice-Dean of the Faculty of Law at “Al. I. Cuza” University of Iași.

Furthermore, the scientific research activity undertaken was outlined in a concise manner, encompassing a series of major works (coursebooks, monographs, study guides, thematic studies, popular science publications, etc.)—produced either as a sole author or in collaboration within teams of varying sizes—as well as a significant number (in the dozens) of articles, studies, legal opinions, and other specific scientific materials (generally authored individually, though some collaborative works exist). The research and analysis themes that have driven academic efforts since the attainment of the doctorate in Law were highlighted, delineating a tripartite approach: a

focus on substantive research topics; analysis grounded primarily in logical-rational interpretation; and a critical approach to the subjects under study. Additionally, the main categories of research themes were identified, revealing several core areas of focus, such as: grounds for impunity or non-punishment; grounds for the mitigation of criminal liability; grounds for the aggravation of criminal liability; the interpretation of criminal law norms in light of fundamental principles and basic rules in the field; the general theory of the criminal offense and its constituent elements; and aspects regarding the justification of the state's right to punish and the characteristics of specific criminal sanctions (among others). In this context, the projects (including research initiatives) that have defined the author's career to date were outlined, and the key national and/or international academic events in which the author participated were reviewed; specific instances of professional recognition were briefly highlighted—distinct from those implicitly arising from the overall career trajectory previously described. Finally, the first section concluded with observations regarding the author's capacity to lead research teams and coordinate or supervise scientific activity, serving as a foundation for advancing to the stage of habilitation and the supervision of doctoral candidates preparing their theses within the Doctoral School of the Faculty of Law at “Alexandru Ioan Cuza” University of Iași.

With regard to the core of the habilitation thesis, the main original scientific and educational results achieved throughout the author's career to date have been briefly outlined, beginning with a panoramic overview. It has been shown that this habilitation thesis is a work of synthesis, aiming to inventory and capitalize—within a unified, integrative, and consolidating framework—on the summarized record of the author's primary scientific research results in the field of (substantive) criminal law. This work covers a relatively long period (approximately 14 of the more than 20 years since the author assumed a teaching position in the Criminal Law Department) following the public defense of the doctoral thesis (titled “Special Grounds for Non-Punishment and Special Grounds for Sentence Reduction”) and the conferral of the academic title of “Doctor of Law.” These achievements were realized in the author's capacity as a permanent faculty member at the Faculty of Law of “Alexandru Ioan Cuza” University of Iași (Romania), as well as—secondarily—in roles such as expert, trainer, mentor, tutor, coordinator, or member in various research and professional training projects (both initial and continuous, targeting magistrates and/or lawyers).

It has been posited and maintained that the author's scientific research and publishing activities have consistently been structured around a threefold epistemological axis, encompassing the attributes referenced in the very title of the habilitation thesis: the substantial nature of the approach, the logical-rational coherence of the scientific analysis, and the critical nature of the analysis. Illustrative examples were provided for each case by citing specific works authored by the researcher, while briefly explaining the core concept behind each of these individual dimensions. In this regard, it was demonstrated that these research endeavors were leveraged through sustained efforts to conduct and disseminate research findings within the academic community (and beyond), focusing on the following key dimensions:

a) publication of scientific materials:

- arising during the author's doctoral studies (culminating in the publication of the doctoral thesis: Mihai Dunea, "Special Grounds for Exemption from Punishment and Special Grounds for Reduction of Punishment" [Cauzele speciale de nepedepsire și cauzele speciale de reducere a pedepsei], Hamangiu Publishing House, Bucharest, 2022, ISBN: 978-606-27-1966-1);

- as well as through undertaking a specific research topic within the framework of postdoctoral studies (focusing on "Modernization of criminal legislation and the normative model: between aspiration and reality in the expression of criminal policy regarding mitigating and aggravating factors" – Contract POSDRU/159/1.5/S/141699, concerning the project "Modernization of national legislation in the context of legal harmonization at the European level and the socio-political implications for the administrative system" – Project co-financed by the European Social Fund through the Sectoral Operational Programme for Human Resources Development 2007–2013 – "Invest in people!");

- as well as through numerous other publications:

 - primarily scholarly articles, but also

 - works of greater scope: a course on general criminal law (co-authored), a course on the law of criminal sentence execution (sole author), and participation in the team drafting and compiling two annotated Criminal Code publications and criminal law study outlines).

b) participation in / contributions to / presentations at various scientific events held within the academic environment (conferences, symposia, roundtables, scientific circle meetings, workshops, etc.);

c) participation in continuous professional training projects for legal practitioners: the National Institute of Magistracy of Romania (for magistrates and trainee magistrates) and the Institute for the Professional Training of Lawyers (for lawyers);

d) issuing or contributing to the issuance of official legal opinions (reflecting the principled position of the Criminal Law Department of the Faculty of Law at “Alexandru Ioan Cuza” University of Iași) regarding various legal issues in the field of criminal law (and related areas).

Building on this framework, brief observations were made regarding theoretical and scientific rules and postulates that should objectively constrain the legislative process, accompanied by a concise analysis—by way of example—of specific (though not isolated) cases. Instances of unacceptable regulatory approaches contradicting fundamental principles of criminal law were highlighted, as were cases of erroneous terminology used by the legislator in reference to certain criminal law and/or criminal procedural law concepts; the discussion concluded by pointing out glaring contradictions between provisions currently in force.

The broad conceptual frameworks for research into grounds for non-punishment, grounds for mitigating criminal liability, and grounds for aggravating criminal liability were briefly outlined—areas in which substantial specialized monographs have been published, including a recent one (from 2026) addressing the legal concept of grounds for non-punishment. In conclusion, brief summary points were presented.

The final section of the habilitation thesis outlined a plan for the future evolution and development of the professional career, starting with an assessment of the situation at the time of the thesis/dossier submission and subsequently detailing the key stages of career development objectives (covering three aspects: scientific/research, teaching, and administrative).

The conclusion of the paper comprises this summary and an outline of a selective bibliography.